

מדינת ישראל
הכנסת

פ.פ.

פרוטוקול מס' 29/ב

מיסיבת ועדת שירותים ציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', ה' בתמוז תשי"ד - 6.7.54, בטעה 8.45.

נוכחו: חברי הוועדה

- א. אלטמן - היו"ר
- ב. צ. הרצל
- ז. טברסקי
- ב. כצנלסון
- ס. כפרית
- י. ניצני
- ד. נצר

ס. רוזטי - מזכיר הכנסת.

סדר-היום: בעיית העוורים.

היו"ר א. אלטמן: אני פותח את הישיבה.

מר רוזטי - מזכיר הכנסת - רוצה למסור לנו הודעה בקשר לסביחת העוורים.

ס. רוזטי: אינני רוצה להיכנס לפרטים של השאלה הכאובה הזו של העוורים. הייתי עסוק כמה ימים בענינם. אתמול העוורים נאסרו. בעצם אין זה מאסר. הם יושבים בצריפים של מחנה אלנבי. מטפלים בהם יפה, בדיוק כמו בפנסיון. לפי החוק, המטרה רשאית להחזיק אותם 48 שעות, ואכן היא מתכוונת להחזיק אותם שם עד יום רביעי. אין כל רצון להגיס בגדם-מספס; ולו היו עושים זאת, כי אז היה זה מספס קשה עם האסנות רבות בגדם.

דברתי אתמול וגם היום, עם ספקד המטטרה, והוא אמר שהוא אינו רוצה לעשות סום דבר נגדם; הוא רוצה לתת להם יום אחד להתקשר; כמו כן הוא רוצה לנתקם מיועציהם.

אנו מצדנו, מצד הכנסת, נתנו להם את כל מה שהיה לאל ידינו לתת. ולכן בקשתי הראשונה היא: שועדת הסירותים תבחור ב-2-3 חברים אשר יבואו בדברים עם העווררים;

(ב) בזמן שאנו ניהלנו אתם סו"ס, אז היו כמה הבטחות, ואם כי נבנו פטורים מאחר שאמרנו להם, אם הם לא יתפזרו, הרי כל הבטחה שהובטחה לא תצא לפועל. ולכן הרסתי לעצמי להבטיח להם בשם הוועדה: (1) כי תצא בשבוע הבא או בשבועות הקרובים, משלחת בת שתי נציגות הוועדה לבקר בבית-החלוצות בתנ"ה. אבי בטוח שהסוסד הוא לא רע כפי שהם טוענים; (2) אם הם יסכימו היום להתפזר ולחזור למקומותיהם, א, כדאי שמישהו מהוועדה יסע יחד עם נציג מסודר הסעד לפרדס-חנה, כדי לעמוד מקרוב על ענינם, לבדוק אותם וכו'.

(ג) שאחת הנציגות תבקר בנתניה, ואחת -

בפרדס-חנה.

היו"ר א. אלטמן: בסדר. בעקבות מה שבקש מה רוזטי, רציתי שתימסר לוועדה אינפורמציה ממה שהתרחש בסטח זה מאז התחילה ההפגנה של העווררים ביום ג' שעבר.

כזכור לכם, בישיבה הקודמת בקשה חברת הכנסת כצנלסון שהיא, בשם הוועדה, תתערב בענין העווררים, תבוא בדברים עם מסדר הסעד, כדי לדעת מהנעשה בסטח זה. אבקש את גב' כצנלסון למסור אינפורמציה.

ב, כצנלסון: אתמול היה המשך ההתפתחויות.

יצאתי מכאן עם יפוי-כח על סנת לבהל אתם סו"ס; יצאתי עם רוזטי אליהם. הם רוצים להתקבל בכנסת כולם, "און-בלוק" - 27 במספר, ואילו אני רציתי להיפגש עם 2-3 אנשים מהם. אני יודעת כי כמה דברים הובטחו להם ולא קוייטו. פנינו למסדר הסעד ובקשתי את סר קדרי להפנות אותי אל המטונה על עניני העווררים, ואכן הופניתי ודברתי עם סוקוליק.

כידוע לכם, הובטח להם ולא קוייטו ולא כלום. סר ברטלע יחד עם סר אלטמן באו בדברים אתם, אבל לא נעשה סום דבר עבורם.

מהשיחות האלה, הצלחנו להשפיע עליהן, וקבלנו 3 נציגים. אותם השלושה הטוכרים לנו. היה ביניהם אחד בשם כהן, אשר הוא הוא המסית אותם. כל דבר שנאמר על ידינו עד הסוף, סר כהן אמר כי הוא אינו סוכים.

הגברים - 20 במספר - רוצים שני דברים: סיכון ועבודה. הובטחו להם שני מפעלים - קליעה ועסיית סברשות. (ב) כן הובטח להם תוספת להקצבה החודשית. יש כאלה שמקבלים 5, 6, 10 לירות, - הכל בהתאם למצבם המשפחתי. יש כאלה הגרים במספחות שאינן מקרים סוציאליים.

מה היו ההצעות של מסדר הסעד? - תוספת להקצבה של רווק בסך 10 לירות; ומקרה מיוחד, לפי הטלצת העובדת הסוציאליית - 15 לירות. מספחה תקבל אותו סכום אבל בתנאי אם יש מפרנסים.

אשר לבנות - 7 במספר - הן עוברות קורס
בנתניה. טענתן היא כי בתום תקופת הקורס יצטרכו לחזור לבתיהן.
וכאן הן באו בהצעה ממסית, ולדעתי טובה: שמענו כבר על אודות המגרש
שביתן לבניית בית עבור העוורים. ועתה, מכיון שיטנו המגרש והוקצב
סכום די ניכר עבור מטרה זו, ומשרד הסעד מתחייב בכתב להוסיף כסף
במקרה שיידרש. משרד הסעד מתחייב להעביר את הבנות הללו לבית החדש,
ולא להוציאן עד שייגמר הבנין הזה. כמו כן מתחייב משרד הסעד לשווק
את תוצרתן. תוספת הקצבה מתחייב הסעד לשלם עם התשלום הראשון.
וכאן התערב מר רוזטי ודיבר בשם יו"ר הכנסת ואמר, כי הוא מתחייב
בעוד שבועיים לקבל את המסלחת, ויו"ר הכנסת יקבלם במקרה שכל ההבטחות
האלה לא תקיימנה. ואני מצדי הוספתי, כי במקרה שלא יתקיים טאוטה
אז גם ועדת השירותים תתערב.

אף שהם עמדו בסירובם, ראינו שיט להם רצון
למצוא שפה מסותפת. לפתע פתאום העלו את בעיית תלבושתם, דמי כיס
ועוד. אמרנו - נבדוק ובטפל בהם בענין זה. לאחר מכן, הם עזבו אותנו
ועשו טובב. לאחר שהם חזרו, הם חזרו וטענו כי הם יישארו כאן עד
אשר יסותרו. מר אלטמן המסיך לנהל אתם מו"ט, ואילו אנכי קבלתי מסלחת
מטעם הנסים הדטוקרטיים.

בערב פנה אלי מר רוזטי ובקשני להשתתף
במסיבת עתונאים. החברים: אלטמן, ניצני - אלה שהיו במקום - אישרו
את דברי.

היו"ר מ. אלטמן:

אומר את דברי בקצרה: ביום ראשון בבקר
סלפן מר רוזטי ואמר, כי הוא נמצא אצל
מר הסעד ושמואל לטח. כשהגעתי לטח נאמר לי שטר הסעד עזב, ומקום
היום פקידי הסעד, מר רוזטי וקצין הבטחון של הכנסת. והם סטרו לי
על הסתלטלות העובדים וכי אני מפטר להזיז את הענין. הראו לי מכתב
שהסעד כתב אל העוורים, והיתה הסכמה לתנאים מצד העוורים, אולם
לאחר מכן, הסעד טוען, העוורים לאחר הסכמתם לא יצא ולא כלום.
תוכן המכתב הוא בערך כך: הסעד השתדל להתקדם בענין העוורים, ולכן
הסכים להוסיף להקצבה הניתנת להם בסכום של 20 לירות, דהיינו, במקום
17 לירות שהיו מקבלים, הם יקבלו 37. אלה שנמצאים בתוך מספחות יקבלו
תוספת של 10 לירות. בעל מספחה עוור עם 6 ילדים יכול להגיע
להקצבה של 68-69 לירות לחודש. זהו סכום כפול משה מקבלת מספחה
סוציאלית רגילה.

הבנות מבית חלוצות נתניה, תקבלנה חוץ
מהטופול בהן בבית-החלוצות, 5 לירות דמי כיס. כמו כן משרד הסעד
ידאג לשיווק תוצרתם.

מכתב זה הוקרא לעוורים, והם אמרו כי הם
אינם מקבלים. הם טענו כי הטעופים האלה אינם מספקים אותם, וכי
סה שכתוב במכתב, זה לא אקטואלי, כי אם תיאורטי.

ועכשיו ברצוני להעיר מספר הערות:

לדעתי, משרד הסעד היה לא בסדר תוך כדי הטיפול הממושך; היו צריכים
לדעת מהו מצבם המספחתי של העוורים. רוב העוורים האלה אינם חיים
באופן בודד, כרווקים. ואכן הם טוענים כי רוב רובם יושב בתוך מספחות.
ולכן הם דרשו שתינתן להם ההקצבה לרווק כבתוך מספחה. המספחות שהם
יושבים בתוכן אינן מקבלות תמיכת הסעד, כי אם הן אינן מקרים סוציאליים
אז הן לא מקבלות ולא כלום. על רקע זה הבטחתי לעוורים, חוץ מהמכתב
של משרד הסעד, כי נדרש ממשרד הסעד שהוא יבדוק את המקרים של כל מספחה
ומספחה, אם היא זקוקה לתמיכה ואם לאו. והבטחתי להם, כי תוך שבוע יסיים
תיעשה הבדיקה הזו. אך הם אינם סומכים על הבדיקה.

בקשת העוורים היתה, כי נציג מטלהם ישתתף בוועדה של הכנסת, - גם זו ניתנה להם.

לאחר מכן, הם העלו את שאלת הבנות. הסדור הוא באוסף בחורות. לאחת מהן יש אם בודדה, והיא אינה יכולה לעזבה, הבטחו לה שנדאג גם לאמה. היתר - רוצות דפי כיס בסכום של 5 לירות, כל ההסברות שלנו שטום בחורה אחרת אינה מקבלת דפי כיס היו לשוא, והן בטלהן, הן רוצות 15 לירות.

זאת ועוד: התלבושת שלהם איננה בסדר, אין להן מה ללבוש. אמרנו, כי דרישתם זו איננה צודקת, אך בכל זאת בשלח לבדוק את מצב תלבושתם.

כשראה כי הכל כסורה, ראינו כי הם אינם רוצים להסכים ביחס לבנות. והן הן, כנראה, עיקר טענתם. הנשים הדימוקרטיות כנראה, דואגות לבנות, ולכן הם לא היו חופשיים להסכים ביחס לבנות. סכל מקום הם אמרו שהם יתיעצו בענין.

בטעה 2 אחת"צ, ספרו מספרד הסעד כי תשובת העוורים היא לאן. הם אינם מסכימים לתנאים. העוור בן-סלום סיפר לנו כי הם ביהלו סו"ט, וכי הנשים הדימוקרטיות דיברו בטם הבנות.

הואיל והענין נמשך, והעוורים טוב תפסו עמדתם ברחוב, לא הרחק מן הכנסת, אז הוחלט לקיים פגישה עתונאים כדי להסביר את המצב. וכך נתקבצתי לפסוד אינפורמציה באותה מסיבה. מסרד הסעד מסר מה מסר, ואנכי הוספתי כמה דברים.

זהו המצב. מה המסקנה? אני חושב שיש כאן שני דברים: קודם כל, מסרד הסעד איננו בסדר בענין זה, וזאת אי אפשר להגיד לציבור הרחב. הוא לא בסדר בזה שהוא הזניח את ענין העוורים.

פה היתה מטלחת, והובטח להם מה שהובטח, ומסרד הסעד לא קיים את הטעמים שהובטחו להם. היו כאן, לפני חודשיים בערך, 3 עוורים, והם הראו לנו חוזה בו טבטיחים להם כמה דברים. לאחר הפגישה אתם, בקטנו אותם, ברסלע, גב' כצנלסון ואנכי, לחזור לבתיהם, ואנו תוך שבוע ימים, נעשה את אשר יש לעשות למענם. בקטתי מסר ברסלע שיכתוב להם מה נעשה ומה לא נעשה, והעתק מסכתבו אליהם שיסלח אלינו. העתק כזה, לצערי, לא בשלח אלינו. בינתיים מסר ברסלע בסע לחו"ל. אני בטוח שלא היינו מגיעים למה שהגענו היום אם היו מספקים את דרישותיהם.

לדעתי, זהו מקביל של סודר ולא כלום עבורם. לולא נשיאות הכנסת שהתערבה בענין ומטפלת באם, ומסיבת העתונאים וכו', כי אז מי יודע כיצד היתה מתייחסת העתונות לכל הפרטה הזו. העתונות הרי מתייחסת אליהם בסלחנות מרובה.

דבר שני שאיננו בסדר: איננו דבר ספציפי לגביהם, אלא - זה ריבוי המוסדות. מסרד הסעד כותב, כי הם ימשיכו את הסו"ט אם של"בן והסוכנות בכדי לספק את דרישותיהם. בטשך שנה-שנה וחצי צריך להימסך סו"ט, והענין לא זז. מדוע לא זז? הרי מישהו לוקח על עצמו לספל בזה, וזה לא זז מסך חצי שנה - זה לא בסדר.

לדעתי, עם כל הטיפול של מסרד הסעד, מוטלת עלינו החובה לחסל פרטה זו. הנה, אמרו העוורים: נשב כאן עד כי נמות, והם יכולים להיטאר לעולמי עד בהתחשב עם מצבם זה. ולכן אני חושב, צריך לסצוא דרך כדי לחסל את הפרטה.

סר רוזסי הציע להם 3 דברים: לבקר אצלם. אני חושב שכדאי טנקבע 2-3 חברים שילכו לבקרם, וחברים אלה יסכמו את הדברים.

כ. בצנלסון:

אנו בתור ועדה ציבורית מחייבים לחסל את הפרטה הזו, משום שמכך עלולים לצמוח

כל מיני דבריה בלתי-נעימים.

יצוני להוסיף לדברי מר אלטמן: מר ברסלע לא טרח אפילו להודיע להם על התוצאות של הבידורים שלו, מה סדרו ומה לא סדרו. אנו ראינו חוסר תיאור בכל מעשי המוטדות המטמלים, אם זה מל"בן, הסוכנות או הסעד. בקשתי חומר של בדיקה סוציאלית של העוררים הנדונים ודומני כי חמקיד הסעד מחייבו לעשות זאת. בשהצגתי שאלות כגון אלו בפני הסעד, לא הייתה תשובה כפיהם. וזה איננו בסדר.

בענין הנשים הדימוקרטיות: 3 נשים בקסוני להיפגש את. והן התייצבו בפני בחור נשים דימוקרטיות. אמרתי כי אם מופיע כאן גוף פרלמנטי, הרי אינני יודעת אם אני הוא האדם המוסמך לעשות זאת; אני מוכנה לשמוע ארגון נשים סבר מיוצגות נשים מכל המפלגות. הן אמרו, כי הן אינן רוצות להיכנס לעדובי הקורה של המוס"מ, אלא זאת לציין, כי הן רוצות לספר לציבור הרחב שהמטותיה היתה לא בסדר, המטותיה התייחסה כלפי העוררים בקטירות. ואילו אנו יודעים את ההיפך מזה: העוררים נשכו את השוטרים, ורק אז התנהגו אחת בחזקה. בשום פנים ואופן אין להאשים כאן את המטותיה. לא זו בלבד, אלא הן טענו, כי היו מקרים טעוררים הרבאו לבתי-חרלים. שאלתי את הנשים הללו: באיזה אופן אחת הגעתם אל ההפגנה הזו? הן ענו: ראינו אומללים ומחוסרי כל, עוררים מסכנים, ובקטנו לעזור להם. אמרתי להן: אם הייתה לכן כוונה בנה הרי יכולתן לפנות ישר אלינו, ולאחר מכן הוספתי ואמרתי להן, כי יש מיטות שמסית אותם; אחן עסיחן שירות דב לעוררים אלה. בטורפו של דבר, הבטחתן להן שלגורל העוררים הנמצאים במעצר אנו נדאג, לא יהיו ביניהם רעבים ולא צמאים וכו'.

היו"ר א. אלטמן:

יש לנו עוד סעיף העומד בסדר יומנו, והוא ענין טבריה. למען סיום פרטת העוררים, אנו רוצה שנחרוז בדבר אחד, והוא: אני מציע שאנו נקבע ועדה מצומצמת ולה נמסור לטפל בפרטה זו עד הסוף. לבדוק את הענין במסדר הסעד ובכלל טוועדה זו חקה עליה את היזמה לזמן את כל הגורמים המטמלים בעוררים אלה.

ז'. טברסקי:

יש שתי פנים לאינצידנט זה עם העוררים: שאנו צריכים להיכנס לפרטה זו, ושתיהן להם חוספת. מהו רקע הדבר? נוצר פה דבר מאד מסונה: אנו הולכים ומגבירים בקרב הציבור את ההרגשה שאיננו יכולים לנהל אתם שום מוס"מ אלא לאחר לחץ מצדן. לדעתי, כל המצב הזה איננו בסדר, מתחילתו ועד סופו. אף מסדר הסעד לא היה בסדר. אנו מוענים שאין בידנו לא רשימה ולא חומר. אחרי הכל בחרנו ועדה מסנה כדי שתטפל בענין העוררים, והם הם שהיו צריכים לסדר את כל מה שאנו הולכים לחת בעת לאחר לחץ. אני אומרת, כי הסיפור הזה איננו מספיק.

נאמר פה כי הייתה מטלת לפני חודשיים מה נעשה מאז? - התייחסנו אליהם בזלזול. נכון שהמצוקה שלהם גדולה ונכון הוא שמנצלים את מצוקתם זו, ועשו לעורריה וכו', הרי ע"י כך אין הם מסירים את עצם האסון שלהם.

מצב העוררים הוא בכל דע. ואודה על האמת כי מאד התרשמתי מסלוטת הנשים שהופיעו כאן - לא די עשינו למען העוררים.

בידי מסדר הסעד אין חומר ואף לא בידי ועדת המסנה, אולם גם אנו לא היינו בסדר. בקטנו פעמים רבות פגישה עם סר הסעד, וצינו באותה הזדמנות, כי כל השרים עוקבים אחרי העבודה בה הם נובעים; סר הסעד אף פעם לא הופיע בוועדה זו. מדוע בזבזנו כל כך הרבה זמן עם מר קדרי, כשהוא איננו יודע לענות לנו על כל השאלות? ומדוע מר ברסלע עזב את עבודתו באמצע הקיץ, באמצע העבודה המוטלת עליו?

אנו צריכים לפגוע למטרד הסעד ולומר להם:
אנו צריכים את רשימת העוררים עם פירוט שלם; אז אנו יכולים איך
שהוא לדעת את מני הדברים בהוריותם. לדעתנו זהו שערוריה שמטרד
הסעד איננו עונה על מכתבים. אני רוצה לתת להם את כל הקרדיט, איך
הם (העוררים) מחקבלים, וכל זה לטוב - אין קול ואין עונה.

ועתה ברצוני לציין כמה דברים לזכרוננו:
ביח החלוצות נתניה, עולה בפארז' על בית החלוצים ירושלים. אנו
מבטיחים בפעולה סוציאלית, אולם בינתיים מאומה לא נעשה להם. והנה
זה מתקם בנו.

כיצד מבטיחים להוסיף עד כדי שהקצנה
למטפחה ת-ל-68 לירוח, הדי לפני העובדת הסוציאלית חומר חי, היא
יודעת את הנעשה במטפחות.

אני אומרת שאנו צריכים לסדר כך שהפגנה
לא תיראה בעיני הציבור כי זה היה נצטרך של העוררים, ועל ידי כך
הם הסיגור מה שהסיגור.

ס. כפרות:
היתה פה הנחה כלפי שני מטורדים: ראשית
הסעד לא מילא את תפקידו. מהוכחנו להבליע
זאת בכתב. סביב - ענין העוררים רצתה הארץ. מי שראה אתמול את
ההפגנה עוד כטלבה האחרון, איך העוררים התנקטו בטרטורים, והטרטורים
בעוררים, הרי היה זה מחזה איום; מחזה זה הסיב את תרומת לב כל אנשי
ירושלים, החיזרים וכו'. איך שלא נרצה להעמיד את עצמנו כאילו
ולא היתה שכיחה הרי זה איננו מחקבל על דעתו של אף אחד. כולם
יקבלו את המסקנה האחת והיחידה, שהיתה הפגנה; היתה הפגנה ממושכת,
פחות ממושכת. לכן אני מציעה, לכתוב לטר הסעד שהם לא היר בסדר.

בדרך כלל עלובי החיים, מחורטי כל הם
חומר נפץ, ולכן הורעה צריכה להתייחס ביותר כובד ראש לענין העוררים.
אני מציעה שגב' בצנלסון, ניצני בצירוף גב' טברסקי, יטפלו בענין זה.

ברצוני לציין כי זוהי התוצאה היטיבה
של אנשי הכיצוע במטרד כשהם אינם בעלי מקצוע. גב' מאירוביץ בזמנו,
היתה ערה לכל מאורע, בכל הכנות וכו'.

ד. נצור:
אני מודה לחברה הכנסת טברסקי על הביעה
את דעתי בדבריה הקודמים.

ברצוני להוסיף על הדברים שנאמרו כאן:
היה איזה טיפול מסך כמה ימים. מסרונה: מצד אחד - כשה הכנסת ומצד
שני - הורעה. גם את מעסי הורעה שלנו קראנו בעתון. מתוך העתונות
קראתי, שגב' בצנלסון יצאה אחרי שטר רוזטי היה אהם, יטבה עם המטלחת.
לדעתי, דבר זה היה מצויך לקרוא את הורעה באופן דחוף; מדוע לא נקראה
הורעה?

טוב שטר אלטמן נמצא בירושלים, וטוב קראנו
זאת מעל דפי העתונות, כי מר אלטמן נחשב בענין העוררים.

האח ועוד: נפגעת מאד בתור חברה ועדת
הסירוחים, בטמעי את חברה הכנסת רזאל-נארר, את הקריאה שלה עם האשמה.
נדמה לי שהיה צריך מישהו לענות לדבריה, והטישהר הזה היה צריך להיות
חבר ועדת הסירוחים הציבוריים.

אני יודעת, שהחבר הכנסת אבניאל, כלישב ראש
במקומו של מר אלטמן, התמסר לענין זה, ואמנם קבלנו חומר מדויק, ישנה
רשימה מלאה, ואילו החמרה היתה הפרכה; אני זוכרת את רשימת האנשים
עם פירוט מלא.

אני חוזרת ומציינת כי מאד נפגעת מדבריה של חברת הכנסת רזיאל-נאור. (היו"ר א. אלטמן: היא דברה על המטרה). לא יור הכנסת מר ספרינצק היה צריך לענות על דבריה אלא היתה צריכה להיות הודעה מיו"ר ועדת הסירוחים. כפי שניתנה הודעה בענין החינוך מצד משרד החינוך, כן היתה צריכה להיות הודעה ממשרד הסעד, ולומר מה היה נכון ומה לא נכון.

לא חסרות צרות וישנן צרות רבות לאנשים רבים. אני מתכוונת לגבעת-סאול. בבקורנו האחרון בגבעת-סאול, ראינו בית ועליו שלט - בית דוד לוי. בית זה מאסן חולי-נפש. דמחר היא למטה מכל בקורת. ועתה, לאחר שיראה הציבור הרחב כי הפגנות עוזרות ע"י הפגנות מטיבים הכל, - מי יודע אם מחר עיריית חל-אביב תרצה להוריד את מעברת חיריה ממקומה - והיא תוריד כבוא העת - הרי הנשים הדימ וקרטיות כבואנה מ" לעזרת מעברה זו. ומי יודע, אם לא יפגינו קרובי אוחם החולים הנמצאים בגבעת-סאול.

לדעתי, אנו צריכים להתדיע מעל במת הכנסת כי אין זה הדרך, וכי האדם הנחשל מקבל את העזרה הדרושה בלי הפגנות.

אני לא הייתי מקבלת את כל ההצעות שמר רוזטי הציע. אינני יודעת אם זאת עזרה כסאנו אומרים להם שהכנסת חיה בזה.

ב"צ הראל:

אני מאד מתבייש מכל הענין הזה. ועדת הסירוחים מיפלה מסך ישיבות רבות כשאלת העוררים. ועדת הסירוחים מיפלה כשאלת העוררים יותר מכל בעיה אחרת. והתוצאות - מאד שליליות. זה גורם לסקנדל ציבורי, ואני מאשים בתור הראשון את ועדת הסירוחים.

ואני רוצה לדבר על ועדת הסירוחים ולא על העוררים; ועדת הסירוחים יכולה להגיד שהיא איננה נכנסת לכיצוע עבודת משרד זה או אחר. ועדת הסירוחים צריכה לסמור על "קרוט"; עבודתה - החלטות. אף היום אני בדעה שלא כל ועדת הסירוחים צריכה לספל כשאלה זו. צריכה להיות ועדת מטנה קטנה שחטפל בזה, באופן מעטי היא חטפל; עד כמה שיו"ר הועדה בעצמו לא יכול לספל כשאלה באופן מעטי. ועדת הסירוחים כשבאה לפניו שאלה כזו מדברת בבוהה גבוהה מחליטים לכתוב מכתבים וכו', והתוצאות הן אפס. ומשרד הסעד איננו ממלא את תפקידו, והמק"י כן ממלא את תפקידו, וימלא את תפקידו באמונה. ואני רוצה בזה אסור גדול, זה כאילו לכבות טריפה אחת גדולה ולערוך טריפות אחרות גדולות.

לדעתי, ועדת הסירוחים או היו"ר של ועדת הסירוחים צריך לדאוג שהחלטות של הוועדה תבוצענה. יש להיזהר מאד באיזו שהיא החתימות את היו"ר החתיים לגבי חוטיב אחד במדינה, הרי שהוא מוכרח לסמור על הביצוע של החתיבות.

את כל הבעיה אפשר לתפור, ולא קשה לפתור. אפשר לפתור אותה בצורה יעילה ופרודוקטיבית. ניחנר הכסחות והוועדה עם היו"ר שלה שכתו את כל הענין הזה. גם משרד הסעד שכתו על הענין הזה לדוגמה; אוזכירכם את החלטת ועדת הסירוחים בענין פרדס-חנה, על פתיחת מיטות בתקציב הפיתוח. מתכור שאין אף פרוטה למטרת פרדס-חנה. אינני מדבר על תקציב רגיל. אולם החתיבות ישנה לכן. האם אחם רוצים שהקדושים של חולי הרוח יבואו לסדר הפגנות ליד בנין הכנסת? שאלתי את אנשי משרד הבריאות, - מה עם פרדס-חנה? ענו: לא קבלנו אף פרוטה. כך הם ענו.

הוא הדין לגבי העוררים. לדעתי, כל בעיה כזו צריכה לבוא בפני ועדה מאד מצומצמת של ועדת הסירוחים, ואני הייתי אומר שהיושב-ראש של הוועדה עם עוד שני חברים, ושהם באופן טוטף ימפלו בכעיות כגון אלו.

בזמנו של חבר הכנסת אבניאל, ניתנה הכתרת
מי התעניין אם ברצון ההכשרות? ולכן אני מציע להטיל חובה על מי שהו
מחברי הוועדה שלנו, שיטפל בזה ויטמור על ביצוע ההחלטות שלנו.

אח הצעתי של מר רוזני סמעי, וראיתי בהן
כאילו והוא אר"ר הכנסת רוצה להיפטר מכל העניין הזה. אני אומר
טענין העוררים זה טיפה בים הגדול של המקרים הסוציאליים שישנם במדינה.

אחזור על הצעתי: להטיל על שנים-טלסה אנשים
שיטפלו בעניינים כאלה לא רק כשיש בהם מעין אס. או. אס.

ב. כצנלסון:

אני רואה שהעניין הזה הפך להיות נגדנו -
האטמה נגדנו. טוב שיטנם פרוטוקולים
ואפטר לבדוק. ועדת מטנה מחמדת לענייני העוררים לא נבחרה
ועדת מטנה לטיפול במצבים מסויימים. וניהלנו מ"מ עם מוחמים, ואכן
הגענו לתוצאות.

עמדה בפנינו בעיית העוררות. הזמנו את
גב' מאירוביץ בקטנו, ונכנסנו לעובי הקורה ולעצם הביצוע. אמרנו כי
הקורס אחר צריכה לעבור העוררות לא נראה לנו כל עוד לא נראה
העניין הזה בשלבים שונים, ואכן הגענו לתוצאות חיוביות. והבאנו
את לידיעת חברי הוועדה.

מר סוקולוביק הוא דמות חדשה. איננו מכירים
אחר. גב' מאירוביץ אמרה בזמנו כי חלק מבין 27 איש סודר כבר.
כן דובר על קורס לסלפונאים, גם זה סודר; שיוק התוצרת של העוררים
ללא מיכרו, - אף זה הוטב.

עניין הקורספונדנציה של משרד הסעד, זהו
ממש סקנדל לא יתכן להשאיר אדם ללא תשובה. דברנו עם מנהל משרד
הסעד, ואמרנו כי כל פעולה שהם מסיימים, שמיד היטלה הודעה לעוררים.
יתכן כי אנו היינו צריכים למחרת היום, לשאול את הסעד אם נשלח המכתב
או לא.

אחזור ואציין, כי ועדת מטנה מחמדת לא הייתה
עד כה, והיא צריכה לקום בעת, על מנה שחטפול כל הזמן בעניין העוררים.

את עניין הנשים העוררות סדרנו, לדעתי סדרו
טוב יותר מזה לא יכול להיות: בית, שיכון, שיוק התוצרת, לימוד
מקצוע וכו'.

י. ניצני:
בעקבות דבירה של חברת הכנסת כצנלסון, אני
רוצה להוסיף: אני בחרתי חבר ועדת המטנה,
ראיתי עצמי לא כחבר ועדת פרמסנטיות.

הרשימה הראשונה שהוגשה לנו ע"י הגב'
מאירוביץ לא כללה את האנשים הללו. לדעתי הכנסת נגרה אחרי הדברים
האלה, והנה יו"ר הכנסת בעצמו נכנס בהכשרות, אף הוא נגד אחרי עניין
זה. ולכן אני רואה דבר זה כמסוכן ביותר. האם חסרים לנו במדינה
בעיות כגון אלו? אחרי מקרה זה, הרי עלולים לבוא אנשי חלפיות, ומה
נעשה אז?

זאת ועוד: יו"ר הכנסת נקט את חברת הכנסת
חנה למדן שגם היא תעסוק בכעיה זו, והכורנה הייתה לחוק טלה - חוק
המכרשות.

הוועדה הייתה ועדת מטנה "אד-הוק", היו לה
שני דברים שהייתה צריכה לעסוק בהם, ואמנם היא עסקה בהם.

לדעתי כל בקורת שנמתחת על מסדר הסעד היא נכונה. גבי מאירוביץ הסתלקה, אז כל העניין הזה הסתכס.

הי"ר א. אלטמן:
אחרי הבירור שהיה, אני רוצה שנסכם איזה שהוא דבר.

חברי הוועדה שנקרו את הוועדה אינני חושב שהם צודקים בגלל סיבות שהעוררו לרגל בעיית העוררים. קודם כל נקבעת ועדת מטנה לא כאופן פרמננטי. לדעתי, ועדת המטנה נבחרה לספול רק בעניין הבחירות, והעניין שלהן סודר.

הרכבה יוחל מדי בזמן הבירור, והן ניהנו שלא בהתחשב עם האפשרויות והמציאות. כאן אכן הנגף, ואין זה מסיבת הטיפול הבלתי-יעיל של ועדת המטנה; אכן הנגף הוא המסדר שהוא צריך סוף סוף לספול בכצור הדברים. אם המסדר איננו עומד על הגובה הרי אין זה באטמת ועדת המטנה; אי-אפשר לדפוק אחריה. בחיינו יש איזו רוטינה, אך למסדר הסעד אין קביעות. ואנו לא יכולים לתקן את המסדר הזה או לסגור.

ולכן, אנו נדבר מעתה והלאה: יש מצב מסריים ויש לסיימו. הוצעה הצעה, כדי לזרז את הטיפול, להטיל על שני חברים כצירוף חבר נוסף, להיכנס לכל העניין ולזרז בהתאם למה שהוכחה לעוררים.

כדי לא להפסיד זמן, ומאחר שאני רואה כי אין התנגדות להצעה זו, אז נוסף לחברי הכנסת כצנלסון וניצרי: גבי טברסקי תצורף, והם יהיו ועדה אשר אנו מטילים עליה לברר את המצב שלהם במסדר הסעד וגם עם העוררים עצמם, על מנת שנוכל לחסל את כל הפרטה.

כ. כצנלסון:
קראתי בעתונות שהמ"מ האנהל עם רוזטי ואלטמן, ואילו את שמי לא הזכירו. מדוע לא שיתפו אותי, בו בזמן שאני עכדתי בכל המקרה הזה?

הי"ר א. אלטמן:
אני מצטער על הודעתה של גבי רזיאל-נאור. ארלת עוד כמה שאני יודע, לא היה בהודעתה מסוים פגיעה בעצם הדבר, שאם לא כן - היה מקום לתגובה. גבי רזיאל-נאור ציינה, כי בדרכה לכנסת ראתה את הטיפול של השוטרים בעוררים. אינני אומר שגבי רזיאל הייתה צריכה לנגוע בשאלה זו, אבל אני שמעתי את דבריה האחרונים כשאלה זו, מסוים שהגעתי לכנסת כרגע האחרון.

ז' טברסקי:
אזכיר לכם את ועדת המטנה שהייתה לנו בעניין המוסד "אהבה". חבר הכנסת חת ואנכי היינו חברי ועדת מטנה זו. או ועדת המטנה לעניין ספיה - ש. כפריה ואנכי היינו חברות ועדת מטנה זו. הגענו לידי סיכום ואותו הבאנו למליאת הוועדה. מסוים כך לא ראינו את ועדת המטנה של העוררים כ"אד-הוק". נדמה לי ש"ר הוועדה צריך לקבוע איזה נוהל לגבי מקרים כאלה. חובת היו"ט-ראש לעקוב אחרי ועדת המטנה, ולדרוש ממנה דו"ח, ולראות מה נעשה ומה לא נעשה. אם היה כך, כי אז לא היינו מביעים למה שהגענו.

אני מציעה שלועדת מטנה זו, שהוצעה ע"י הי"ר, יצורף היו"ט-ראש; אני חושבת שהוא חייב להצטרף אלינו. לעוררים אין כל אמון אל מסדר הסעד.

ה ו ח ל ט
לקבל את הצעת גבי טברסקי, וועדת המטנה תהיה בהרכב: כ. כצנלסון, י. ניצני, ז'. טברסקי באכספיקאיה של הי"ר - א. אלטמן.

כ נ ה ר ח ל ט

לקבל את הצעותיה של מר רוזטי.

ט. כפרית:

מאחר שהכנסת יושבת מעט מאד, הרי שנרכל
לשבת אנו יותר. אני מציעה שהוועדה חשב
פעמיים כשנוע כדי לגמור את כל העניינים העומדים על סדר יומה; חוק
המברסות, ענין הקצית מסרד הסעד, ענין פוריה.

הי"ר א. אלממן:

נרכל לשבת כיום ב', בשעה 20.00.

כרצוני למסרד לידיעה החברים, כי בקשנר ממסרד
הכריאה דר"ח על ענין בי"ח פוריה, וקבלתי אחר-כך 3 אבטמפלרים. זהו
דוקומנט חשוב מאד. אני מציע לחברים לקרוא אחר.

ה ר ח ל ט

לקיים ישיבה כיום ב' הבא בשעה 20.00,
בענין הסעד. יש להזמין את שני מנהלי
המחלקות המטפלות במטפחה רכילד.

וביום ג', ישיבה רגילה, - בענין בי"ח פוריה.

כ נ ה ר ח ל ט

לסייר בעכו, נהריה, טבריה ופוריה, כיום
א' - 18.7.54.

ועדה המסנה לענייני הקוררים מחליטה לשבת
היום בשעה 18.00 בהשתתפות מר קרלי.

הישיבה ננעלה בשעה 11.15.